

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ БАШТАПКЫ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ УЮМДАРЫН ИНСТИТУТТУК АККРЕДИТАЦИЯЛОО ҮЧҮН ӨЗҮН ӨЗҮ БААЛОО БОЮНЧА КОЛДОНМО

Кыскартуулар:

ББУ Билим берүү уюму
БПББ Башталгыч кесиптик билим берүү
ББП Билим берүү программалары
УКА Улуттук квалификациялык алкактарды

Киришүү

Билим берүү уюмун (ББУ) институционалдык аккредитациялоо – билим берүү уюмунун Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталган талаптарга жана критерийлерден төмөн эмес белгиленген талаптарга жана критерийлерге ылайык келүүсүн таануу максатында билим беруу уюмун башкаруу сапатынын деңгээлин баалоонун жол-жобосу, жана «Сапаттуу Билим» агенттигинин стандарттарына жана критерийлерине дал келүүсүн аныктоого арналган.

Институционалдык аккредитация – бул бүткүл системаны камтыган жана башкаруунун аспектилерине жана көрсөтүлүүчү кызматтардын сапатын башкарууга, жарыяланган статуска (Билим берүү уюмунун статусу жөнүндө типтүү жобого ылайык) ылайыктуулугуна көңүл бурган аккредитация.

Институционалдык аккредитация программанын аккредитациясы менен бир убакта болушу мүмкүн, ал аккредитациянын бир бөлүгү катары жарыяланышы керек. Институционалдык аккредитация уюмдун сапатты башкаруу мүмкүнчүлүгүнө жана мүмкүнчүлүгүнө ээ экендигин тастыктайт жана анын бардык программаларынын сапатын камсыздайт.

Колдонмо аккредитациялоо процессин жөнгө салат жана аны агенттиктин өзү да, билим берүү уюму да аккредитацияга даярдоодо колдонсо болот.

Институттук аккредитациянын стандарттары жана критерийлери билим берүү уюмунун билим сапатын ички камсыз кылууга багытталган жана төмөнкү принциптерге негизделет:

- билим берүү кызматтарынын сапаты үчүн билим берүү уюмдарынын жоопкерчилиги;
- сапатты камсыздоо билим берүү системаларынын, программаларынын жана студенттеринин көп түрдүүлүгүнө шайкеш келет;
- сапатты камсыздоо сапат маданиятын өнүктүрүүнү колдойт;
- сапатты камсыздоо студенттердин, башка бардык кызыкдар тараптардын жана коомдун керектөөлөрүн жана күтүүлөрүн эске алат.

Башталгыч кесиптик билим берүү уюмдарын институционалдык аккредитациялоодо өзүн өзү баалоо боюнча колдонмо (мындан ары - Колдонмо) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 15-майындагы № 246 токтому менен бекитилген «Билим берүү чөйрөсүндөгү аккредитациялоо талаптары жана критерийлери» Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 18-сентябрындагы № 491 “Улуттук квалификациялык алкактарды бекитүү жөнүндө” токтому менен бекитилген башталгыч кесиптик билим берүү уюмдарына карата аккредитациялык талаптарга ылайык иштелип чыккан стандарттарды жана критерийлерди камтыйт.

Колдонмодо өзүн-өзү баалоо жол-жобосу боюнча сунуштар, Улуттук квалификациялык алкактарды (УКА) нын белгилүү деңгээлине ылайык келүүнү эске алуу менен стандарттарды жана аккредитациялоо критерийлерин колдонуу боюнча комментарийлер берилген. Өзүн-өзү баалоонун жыйынтыгы боюнча билим берүү уюму “Сапаттуу Билим” агенттигинин кароосуна жана чечим кабыл алуусуна отчет тапшырат.

Колдонуу тармагы:

1.1. Колдонмо билим берүү программаларынын жетекчилерине, Кыргыз Республикасынын билим берүү уюмдарынын мугалимдерине, студенттерине жана кызматкерлерине, “Сапаттуу Билим” аккредитациялоо агенттигинин эксперттерине, ошондой эле иш берүүчүлөргө, бүтүрүүчүлөргө, ата-энелерге жана башка кызыкдар тараптардын өкүлдөрүнө арналган.

1.2. Бул колдонмо негизги билим берүү программаларына ички өзүн өзү баалоо, күчтүү жана алсыз жактарын аныктоо үчүн, ошондой эле тиешелүү ички ченемдик жана методикалык документтерди иштеп чыгууда колдонулат.

2. Өзүнө өзү баа берүүнүн этаптары:

- Өзүнө өзү баа берүү боюнча жумушчу топту даярдоо жана түзүү.
- Кызматкерлерге жана студенттерге алдыда боло турган өзүнө өзү баа берүү тууралуу билдирүү.
- Өзүнө өзү баа берүү критерийлерин иштеп чыгуу.
- Билдирүүлөрдү жана маалыматтарды жыйноо, талдоо жана баалоо.
- Күчтүү жана алсыз тараптарды талдоо.
- Өзүнө өзү баа берүү боюнча отчетту жазуу.
- Өзүнө өзү баа берүү боюнча отчетту кеңири чөйрөдө талкуулоо.
- Жакшыртуу боюнча сунуштамаларды иштеп чыгуу.

Өзүнө өзү баа берүүнүн принциптери. Өзүнө өзү баа берүү: процессти уюштурууга карата негизги принциптер жана ыкмалар.

Аккредитация өткөрүүнүн алдында билим берүү уюму тарабынан өзүнө өзү баа берүү жүргүзүлөт. Өзүнө өзү баа берүүнүн максаты - билим берүү уюмунун ишмердигинин жана программаларынын институционалдык жана программалык аккредитациялоонун стандарттары менен критерийлерине, ошондой эле берилип жаткан билим берүүчүлүк кызматтардын Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына дал келишине ички баа берүүсү болуп саналат.

Билим берүү уюмдарынын/программаларынын өзүнө өзү баа берүүсү Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынын, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн орто жана жогорку кесиптик программаларын ишке ашырып жаткан аккредитациялануучу билим берүү уюмуна карата коюлуучу талаптарга ылайык жана Агенттик тарабынан аныкталган стандарттар менен критерийлердин негизинде өткөрүлөт. Билим берүү уюму өзүнө өзү баа берүүнүн материалдарын Агенттик тарабынан отчет берүүгө карата белгиленген талаптарга ылайык, өзүнө өзү баа берүү процедурасы аяктагандан кийинки 10 жумушчу күн ичинде отчет түрүндө Агенттике берет.

Өзүнө өзү баа берүүнүн мөөнөтү аккредитациялануучу билим берүү уюму менен макулдашылат жана Агенттик тарабынан бекитилет.

Билим берүү уюму акыркы аккредитациянын иштөө мөөнөтү аяктаганга чейин 6 айдан кем эмес убакыт ичинде аккредитациядан өтүү үчүн Аккредитациялык агенттигине арыз берет.

Өзүнө өзү баа берүүнү өткөрүү үчүн билим берүү уюму ББПнын, кызматкерлеринен жана студенттердин катарынан турган комиссияны түзөт, алар карап чыгуунун жана талдоонун негизинде өз уюмунун күчтүү жана алсыз жактарын ачып көрсөтөт, далилдерди чогултат, стандарттардын жана сапаттын критерийлери боюнча уюмдун эффективдүүлүгү

тууралуу пикирин билдирет жана өз корутундулары жөнүндө отчет даярдайт, жакшыртуунун жолдору боюнча сунуштарды иштеп чыгат. Уюм ошондой эле өзүнүн Мамстандарттын талаптарына жана Аккредитациялык агенттиктин Стандарттары менен критерийлерине канчалык жакшы дал келе тургандыгына баа бериши керек, тактап айтканда: 1) алар дал келеби, же 2) жарым-жартылай дал келеби, же 3) дал келбейт. Өзүнө өзү баа берүү иш жүзүндөгү маалыматтарды, анын ичинде кызыккан тараптардын өкүлдөрүнөн болгон кайра байланыштарды чогултууну талап кылат. Өзүнө өзү баа берүү жөнүндө жакшы отчет ар бир критерийге карата материалдарды ырастоо жана далилдөө менен билим берүү уюмунун абалына болгон объективдүү талдоону камтыйт.

Өзүнө өзү баа берүүнүн материалдары өзүн андан ары жакшыртуу үчүн маалыматтык база болуп саналат, ошондуктан бул процесс билим берүү уюмунун бардык денгээлдериндеги өзүнө конструктивдүү сын берүүчү абдан маанилүү фактор болуп саналат. Өзүнө өзү баа берүү – бардык ички кызыккан тараптарды жана бир жагынан сырткы кызыккан тараптардын өкүлдөрүн өзүнө тартып туруучу узак процесс.

Өзүнө өзү баа берүү билим берүү уюмунун ишмердиги жана ички, сырткы баа берүү учурундагы анын жыйынтыктарынын сапаты тууралуу маалыматты алуунун куралы болуп саналат. Өзүнө өзү баа берүүнүн жардамы менен өз миссиясын ийгиликтүү аткаруу жана окутуунун пландаштырылган жыйынтыктарына жетишүү максатында билим берүү уюмунун сапатты камсыз кылуусундагы ички системасынын функционалдуулугун (ишке жөндөмдүүлүгүн) жана натыйжалуулугун аныктоого болот.

Өзүнө өзү баа берүү ишмердиктин күчтүү жана алсыз аспектилерин талдоо менен коштолот жана кызыккан тараптардын керектөөлөрүн эске алуу менен бекитилген стандарттарга, сапаттын критерийлерине ылайык өткөрүлөт жана билим берүү уюмунун миссиясы менен билим берүүчүлүк максаттарына жооп берет.

Өзүнө өзү баа берүү системдүү жана түзүмдөштүрүлгөн мамиле кылууну талап кылат. Өзүнө өзү баа берүүнүн жыйынтыгы боюнча билим берүү уюму сапатты ичтен камсыз кылуу саясатына жана процедурасына, стратегиялык планына өзгөртүүлөрдү киргизет, бул билим берүү уюмунун алсыз жактарын жоюу жана ресурстарды, процесстерди жыйынтыктарды өркүндөтүү боюнча аракет кылуу пландарын ишке ашырууну максат кылат. Билим берүү уюму ошондой эле себептерди аныктоо жана өзүнүн ишмердигиндеги жыйынтыктарды өркүндөтүү максатында аккредитациянын эрежелерисиз эле өз демилгеси менен өзүнө өзү баа берүүнү жүргүзө алат. Бул учурда өзүнө өзү баа берүү билим берүү уюмунун сапатты ичтен башкаруусундагы аспаптардын бири катары эсептелинет.

II. ӨЗҮНӨ ӨЗҮ БАА БЕРҮҮ ОТЧЕТТҮН СТРУКТУРАСЫ

Отчет төмөнкү пункттарды камтыган

Өзүнө өзү баа берүү төмөнкүдөй милдеттүү критерийлерди камтыйт жана төмөнкүлөрдү баяндап берүүсү керек:

Профиль (титул барагы)

- билим берүү уюмунун жетекчисинин билдирүүсү

- Мазмун

- Программанын аккредитациясынын стандарттары боюнча өзүн өзү баалоо боюнча жумушчу топ

- аббревиатуралар жана белгилер

- билим берүү уюму жөнүндө маалымат

- Билим берүү программасы жөнүндө маалымат

- Корутунду

- Тиркемелер

профилден (титулдук баракчадан) башталышы керек: билим берүү уюмунун толук аталышы (жогоруда), аккредиттелген программанын аталышы жана төмөнкү маалыматтар:

Багыт окутуу/адистик	
Окутуу профили/адистиги	
Квалификациясы	
Окуу формасы	
Стандарттык окуу мөөнөтү	
эмгек интенсивдуулугу (Трудоемкость)	
Билим берүү ишин жүргүзүү укугуна лицензия жөнүндө маалымат	
Мурунку аккредитация жөнүндө маалымат (сертификаттар)	
Байланыш маалыматтары (дареги, веб-сайты, электрондук почтасы, телефону)	
Байланышчу адам (толук аты-жөнү, электрондук почтасы, телефону)	

Отчетко коюлган жалпы талаптар:

Өзүнө баа берүү боюнча отчет белгиленген формага (1-Тиркеме) ылайык А4 форматындагы кагазга жазылат жана төмөнкүдөй бөлүктөрдөн турат::

- титульный барак;
- мазмуну;
- кыскартуулардын тизмеси;
- киришүү;
- минималдуу талаптардын аткарылышын талдоолор жана далилдөөлөр;
- бүтүм;
- тиркемелер.

Минималдуу талаптардын аткарылышын талдоолор жана далилдөөлөр бөлүмүндө ББУнун ишмердигинин жыйынтыктары анын жакшы жана начар жактарын аныктоо менен көрсөтүлөт, корутундулар жана 7-тиркемеге ылайык баалоолорду эске алуу менен жакшыртуулар боюнча көрсөтмөлөр берилет:

- документтердин жана ресурстардын болушу;
- ишке ашыруунун механизмдери/иш жүзүндө колдонууга киргизилиши;
- иштин жыйынтыктары боюнча берилген баалар;
- ишмердикти жакшыртуу боюнча пландар.

Корутунду өзүнө ыйгарым укугу бар органдарда аккредитациядан өтүү тууралуу минималдуу талаптарга жана көрсөтмөлөргө ББУнун/ББПнын дал келүүсү жөнүндөгү Комиссиянын акыркы бүтүмдөрүн камтыйт.

2. Отчеттун экинчи бетинде аккредиттелген программа боюнча берилген маалыматтардын аныктыгы жөнүндө билим берүү уюмунун жетекчисинин төмөнкүдөй мазмундагы билдирүүсү бар:

«Мен, [уюмдун жетекчисинин аты-жөнү] бул өзүн-өзү баалоо отчетунда [аккредитацияланган негизги билим берүү программалары, билим берүү уюмунун аталышы] [отчеттун негизги бөлүгүнүн барактарынын саны, б.а. тиркемелерсиз] беттеринде билим берүү уюмундагы негизги билим берүү программасын ишке ашыруу боюнча билим берүү уюмунун ишмердүүлүгүн адекваттуу жана толук мүнөздөгөн таптакыр ишенимдүү, так жана ар тараптуу маалыматтар берилет.

Арызга билим берүү уюмунун жетекчиси жеке кол коет.

3. Үчүнчү бетте отчеттун мазмуну бөлүмдөргө жана бөлүмчөлөргө түзүлөт.

4. Төртүнчү бетте буйруктун номерин көрсөтүү менен аккредитацияланган программага өз алдынча баа берүүнү жүргүзүү боюнча жумушчу топ жөнүндө маалымат берилет.

5. Бешинчи баракта аббревиатуралар жана белгилер берилет - отчетто колдонулган бардык аббревиатуралардын, белгилердин, (аббревиатуралардын) тизмеси келтирилет.

Билим берүү уюму жөнүндө маалыматтар: билим берүү уюмун түзүү жөнүндө маалыматтарды (билим берүү уюмунун кыскача тарыхы, чечимдери, буйруктары, мамлекеттик каттоо жөнүндө күбөлүктөрү, лицензиялары, аккредитациялоо жөнүндө күбөлүктөрү, коомдук уюмдардын түзүмү, уюштуруучулардын жана башкаруу), миссиясы, билим берүү максаттары жана милдеттери, ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларынын тизмеси, сыйлыктары жана жетишкендиктери, билим берүү программасынын тарыхы, артыкчылыктары жана кемчиликтери.

Өзүн-өзү баалоонун жыйынтыгы боюнча билим берүү уюму жөнүндө маалымат аккредитациялоо стандарттарынын 1-4 бардык критерийлеринин аткарылышы жөнүндө негизги текст болуп саналат (далилдик документтерге жана арыздар түрүндөгү материалдарга милдеттүү шилтемелер менен), ар бир окуунун аягында критерий боюнча аткарылуу даражасына баа берилиши керек: аткарылган, комментарийлер менен аткарылган, аткарылган эмес. Ар бир стандарттын аягында күчтүү жана алсыз жактарын көрсөтүүчү SWOT анализи, ошондой эле алсыздыктарды жоюу боюнча чаралар бар. Андан кийин агенттиктин аккредитациялоо стандарттарынын талаптарына шайкештик даражасына акыркы баа берилет - толук ылайыктуу, жарым-жартылай ылайыктуу же туура эмес.

Стандарт 1. Билим берүү сапатын камсыз кылуу саясаты

Стандарт 2. Адам ресурстарын башкаруу:

Стандарт 3. Материалдык жана маалыматтык ресурстар:

Стандарт 4. Финансылык ресурстарды башкаруу:

Корутунду: өз алдынча баа берүүнүн жана билим берүү программасын ишке ашыруунун натыйжалуулугун талдоонун жыйынтыгы боюнча ар бир стандарт боюнча (1-4) күчтүү жана алсыз жактары негизги тексттен алынып, алсыздыктарды жоюу чаралары жана аккредитацияга ылайык стандарттар - толук ылайыктуу, жарым-жартылай ылайыктуу, туура келбейт.

Тиркемелер: белгилүү бир критерийдин аткарылышын көрсөткөн негизги же кошумча далилдерди жана тастыктоочу документтерди жана материалдарды камтыйт. Тиркемелерди үзгүлтүксүз номерлөө текстте көрсөтүлгөн шилтемелер менен колдонулат. Отчеттогу тексттин шрифти 12 Times New Roman, бөлүмдөрдүн аталыштары жазылган шрифт – 14 Times New Roman, болушу керек жана аларды кара шрифт менен белгилеп коюу зарыл. Тексттеги саптардын аралыгы - бирден болот, отчеттун бардык беттерине номерлер коюлушу керек.

Барактардын талаасы: сол жактан – 2,5 см, оң жактан – 1,5 см, жогору жана ылдый жактарынан – 2 см. болот. Отчеттун текстиндеги таблицалар жана графиктер аталышка ээ болуп, номерлери коюлушу керек. Отчетко карата тиркемелерге да номерлер коюлат. Отчеттун текстинде келтирилген шилтемелер документтин аталышы тууралуу маалыматты, документти тастыктай турган бетти, тиркеменин номерин камтышы керек.

Аккредитациядан өтүү үчүн арыз акыркы өткөн аккредитациясынын мөөнөтүнүн бүтүшүнө 3 ай калганга чейинки мезгилде берилет.

Билим берүү уюмунун жетекчиси берилген документтердин тууралыгына жеке жоопкерчилик кылат.

Арыз жана документтер кыргыз же орус тилинде кагазга жазылган же электрондук түрүндө берилет.

Маалымат технологиялары аркылуу аккредитациядан өтүү үчүн кайрылуу учурунда ББУ агенттиктин электрондук почтасына www.sapattuubilim@mail.ru же болбосо агенттиктин сайтындагы белгиленген формада арызын толтурат жана ошол эле учурда сканерден көчүрүлгөн документтердин түп нускаларын электрондук форматта <https://sapatbilim.kg/> платформага тиркейт .

Колдонмодо билим берүү уюмунун өзүн-өзү баалоо жол-жобосу боюнча сунуштар, стандарттарды жана аккредитация критерийлерин колдонуу боюнча комментарийлер берилген. Өзүн-өзү баалоонун жыйынтыгы боюнча билим берүү уюму “Сапаттуу Билим” агенттигинин кароосуна жана чечим кабыл алуусуна Өзүн-өзү баалоонун отчетун тапшырат.

1. Стандарт. Билим берүү сапатын камсыз кылуу саясаты:

Билим берүү уюму педагогикалык кеңеш тарабынан бекитилген, билим берүү уюмунун веб-сайтында жарыяланган билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу боюнча саясатка ээ болууга тийиш. Билим берүүнүн сапаты боюнча саясат стратегиялык максаттарды, окутуунун натыйжаларын жана ишке ашырылып жаткан - программалардын жана процесстердин сапатын баалоо критерийлерин камтышы керек.

Критерий 1.1. - стратегиялык жана учурдагы пландар керектөөлөрдү жана күтүүлөрдү талдоонун негизинде иштелип чыгылган жана макулдашылган билим берүү уюмунун миссиясына жетишүүгө жөндөм түзөт жана кызыкдар тараптардын керектөөлөрүн канааттандырат;

Критерий 1.2. - кызыкдар тараптардын катышуусу менен чечимдерди кабыл алуу жана өзгөртүүлөрдү киргизүү үчүн стратегиялык жана учурдагы пландарды ишке ашыруу, билим берүү уюмунун ишине мониторинг жүргүзүү;

Критерий 1.3. - ички башкаруу системасы натыйжалуу иштейт жана билим берүү уюмунун миссиясын ишке ашырууга жөндөм түзөт;

Критерий 1.4. - билим берүү уюму билим берүү ишин жөнгө салуу боюнча ченемдик укуктук актылардын талаптарын сактайт;

Критерий 1.5. - кызыкдар тараптар билим берүү уюмунун ишинин натыйжалары жөнүндө маалымат алууга мүмкүнчүлүгү бар;

Критерий 1.6. - билим берүү уюму өзүнүн академиялык беделин жогорулатуу боюнча чараларды көрөт;

Критерий 1.7. - билим берүү уюму билим берүү чөйрөсүнүн коопсуздугун камсыз кылат.

Негизги документтер: - бекитилген жана жарыяланган: сапатты камсыздоо жаатында билим берүү уюмунун миссиясы жана саясаты; - стратегиялык жана учурдагы пландар; - стратегиялык жана оперативдүү документтерди иштеп чыгуунун методологиясын чагылдырган документтер (протоколдор, чечимдер, токтомдор, сайт ж.б.); - сапатты камсыздоонун ички системасы жөнүндө бекитилген Жобо; - Камкорчулар кеңеши жөнүндө жобо; - ББПны иштеп чыгуу жана бекитүү боюнча документтер; студентке багытталган окутуу системасы боюнча документтер; - бүтүрүүчүлөр менен иштөөнүн натыйжалары; - академиялык репутация жөнүндө маалымат; - билим берүү чөйрөсүнүн коопсуздугун камсыз кылуу механизмдери.

2. Стандарт. Адам ресурстарын башкаруу

Билим берүү уюму адам ресурстарын башкаруу боюнча саясатка жана механизмдерге ээ болууга жана студенттер менен иштөө үчүн кесиптик таякчылдыгы бар компетенттүү кызматкерлерге ээ болууга тийиш. Саясат жана чаралар окутуу колдоо кызматкерлерине жана бардык кызыкдар тараптарга маалым болушу керек

Критерий 2.1. Билим берүү уюмунда адам ресурстарын башкаруунун ачык-айкын жана объективдүү механизмдери жана жол-жоболору бар;

Критерий 2.2. Билим берүү уюму кызматкерлердин квалификациясын жана квалификациясын үзгүлтүксүз жогорулатууну камсыз кылат;

Критерий 2.3. Билим берүү уюмунда персоналдын ишмердүүлүгүнө баа берүүнүн жана алардын натыйжалары боюнча чечимдерди кабыл алуунун ачык, объективдүү механизмдери жана көрсөткүчтөрү бар;

Критерий 2.4. Окуучулардын окуу натыйжаларына жетишүүсүнө колдоо көрсөтүү жана дем берүү максатында билим берүү уюму студенттерди тийиштүү кадрдык ресурстар менен (мугалимдер, класс жетекчилер, жатакананын мугалимдери, медициналык кызматкерлер, психологдор) камсыз кылууга тийиш;

Критерий 2.5. Билим берүү уюмунда окуучулардын пикирлерин эске алуу менен окуу ишинин сапатына мониторинг жүргүзүүнүн жана комплекстүү баа берүүнүн функционалдык системасы бар;

Критерий 2.6. Билим берүү уюму кызматкерлердин жана студенттердин жүрүм-турумунун этикалык стандарттарын иштеп чыккан жана алар менен кызыкдар тараптар тааныш.

***Негизги документтер:** - ББУнун кадрдык саясатын чагылдырган бекитилген документтер; - бош кызмат орундарын ээлөөгө конкурс өткөрүүнүн тартиби жөнүндө жобо; - эмгек келишимдери/контракттары; окутуучулар жана көмөкчү персоналдын анкеталары (өзүн-өзү баалоо үчүн). - персоналды өнүктүрүү пландары; - педагогикалык ишмердүүлүктүн сапатын баалоо системасын чагылдырган документтер; - эл аралык долбоорлорго, гранттарга, конференцияларга катышууну ырастоочу документтер (сертификаттар) - басылып чыккан окуу китептери, окуу-методикалык колдонмолор; - алынган патенттер, күбөлүктөр; - квалификацияны жогорулатуу пландары; - квалификацияны жогорулатуу боюнча отчеттор; - окутуучуларды шыктандыруу, колдоо жана мотивациялоо жөнүндө маалымат.*

3 Стандарт Материалдык жана маалыматтык ресурстар

Билим берүү уюму окуу процессин уюштуруу үчүн пайдаланылган материалдык-техникалык базанын жана маалыматтык ресурстардын жетиштүү экендигине, ишке ашырылып жаткан программалардын лицензиялык талаптарына ылайык келишине жана иштин бардык түрлөрүн натыйжалуу башкаруу үчүн пайдаланылышына кепилдик берет.

Критерий 3.1. Билим берүү уюму билим алуучулардын жана персоналдын ар кандай топтору үчүн окуу убактысында да, окуудан тышкары да жетиштүү материалдык жана маалыматтык ресурстарды жана алардын жеткиликтүүлүгүн камсыз кылат;

Критерий 3.2. - билим берүү уюмунда материалдык жана маалыматтык ресурстарды жакшыртуунун механизмдери жана көрсөткүчтөрү бар;

Критерий 3.3. – Материалдык-техникалык база, билим берүү ресурстары - китепкана/онлайн ресурстар, компьютердик класстар, окуу жабдуулары ББПнын билим берүү максаттарына дал келет;

Критерий 3.4. Билим берүү уюму жашоо (жатакана), тамак-аш (ашкана же буфет) жана медициналык тейлөө үчүн тиешелүү шарттарды түзүүгө тийиш.

Критерий 3.5. Билим берүү уюмунда эс алууну жана эс алууну уюштуруу үчүн ресурстар (коворкинг аймактары) болушу керек; заманбап жабдуулар менен адистештирилген практикалык базалар жана практикага жетекчилик кылуу үчүн даярдалган насаатчылар

Критерий 3.6. Коомчулукка өз ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматты ачык жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу үчүн билим берүү уюму массалык маалымат каражаттарын, веб-сайтты, социалдык тармактарды колдонот.

Критерий 3.7. Билим берүү уюмунун окуу-өндүрүштүк мастерскаялары, окуу полигондору, прикладдык квалификациялар боюнча көп функционалдуу борборлору болууга тийиш;

Критерий 3.8. Билим берүү уюму коопсуз, инклюзивдик жана гендердик сезимтал шарттарга ылайык билим берүү чөйрөсүн түзүүгө тийиш.

Негизги документтер: - окуу жайларынын жана аудиториялардын тизмеси жана мүнөздөмөсү; - санитардык-гигиеналык ченемдерди жана өрт коопсуздугун ырастоочу документтер; - электрондук аянтчалардын жана электрондук ресурстардын мүнөздөмөлөрү, аларды пайдаланууну талдоо; - студенттерди социалдык жактан колдоо системасын мүнөздөгөн документтер (жоболор, регламенттер ж.б.); - окуу, усулдук жана илимий адабияттар фонду жөнүндө маалымат; окуу залдары жөнүндө маалымат; - ашканалар жана медициналык пункттар жөнүндө маалыматтар; - коомдук тамактанууну жана медициналык тейлөөнү уюштуруу; - МТБ, коомдук тамактануу жана медициналык тейлөөгө канааттануу боюнча студенттердин сурамжылоонун жыйынтыгы; - жатаканада жайгаштыруунун жана эс алууну уюштуруунун шайкештигин ырастоочу документтер; - студенттердин жатаканада жашоого канааттануусун көзөмөлдөөнүн жыйынтыгы.

4 Стандарт. Финансылык ресурстарды башкаруу

Билим берүү уюму билим берүү уюмунун миссиясына жана максаттарына жетүү үчүн финансылык ресурстарды башкарууну уюштурат. Билим берүү уюмунда билим берүүнүн сапатын үзгүлтүксүз камсыз кылуу үчүн финансылык кыйынчылыктарга жана күтүлбөгөн жагдайларга өз убагында чара көрүү механизмдери бар.

Критерий 4.1. Билим берүү уюму финансыны башкарууда, бюджетти аткарууда ачыктыкты жана айкындуулукту, негизделген финансылык пландоону камсыз кылат;

Критерий 4.2. Билим берүү уюму билим берүү уюмунун сапатын камсыз кылуу жана жетишилген деңгээлди колдоо үчүн жетиштүү финансылык ресурстарга ээ болууга тийиш;

Критерий 4.3. Билим берүү уюму дайыма ички жана тышкы финансылык аудиттен өтүп турат;

Критерий 4.4. Билим берүү уюму финансылык ресурстарды башкаруунун механизмдерин жана жол-жоболорун дайыма жакшыртып турат;

Критерий 4.5. Билим берүү уюму персоналга жана билим алуучуларга социалдык колдоо көрсөтөт

Критерий 4.6. Билим берүү уюму финансылык ресурстар билим берүү уюмунун туруктуу өнүгүүсүнө көмөктөшөөрүн көрсөтүшү керек.

Критерий 4.7. Билим берүү уюму билим берүү уюмун өнүктүрүү үчүн зарыл болгон өзүнүн бюджетин системалуу түрдө көбөйтөт өзүнүн миссиясына жана максаттарына жетүү үчүн альтернативдүү каржылоо булактарын колдонуу мүмкүнчүлүгүн көрсөтөт.

Негизги документтер: - каржылык башкаруу (түзүм); - каржылык каражаттарды, бюджеттик жана келишимдик каражаттарды, кирешелерди жана чыгашаларды, сметалык документтерди пландаштыруу; - каржылык отчет; - каржылык кызматкерлердин штаты жана алардын квалификациясы; - билим берүү, илимий-изилдөө ишин каржылык камсыздоо жана билим берүү уюмунун инфраструктурасын жакшыртуу жөнүндө жобо; - Каржылык комитет жөнүндө жобо (бар болсо); - жылдык каржылык аудит жөнүндө корутунду.